

Базові принципи та моральні переваги демократії. Права людини. Типологія прав людини. Методи й механізми захисту прав людини. Громадянська позиція і дотримання прав людини в умовах демократії.

Демократія як система збалансування сил та інтересів і громадянське суспільство як її умова. Вплив політичної трансформації на форму громадянських суспільств. Правова держава і демократія.

Типи громад та громадське самоврядування. Сучасні форми самоорганізації населення та їх взаємодія з державою.

Сильна демократична держава неможлива без розвинутого громадянського суспільства, яке стає дієвим чинником державотворення за умови конструктивного та соціально відповідального діалогу з державою в межах правового поля.

Чим більш розвинене громадянське суспільство, тим ширша основа виникає для демократичних форм держави. І відповідно, навпаки- чим менше розвинене громадянське суспільство, тим імовірніше авторитарні і тоталітарні режими.

Демократія постає з практичних причин і задовольняє суспільство на формальному рівні функціонування, але реально вона може засновуватися і розвиватися лише на основі солідаристського типу взаєморозуміння і відповідних раціональних соціальних дій. Тому для поширення і підтримки демократичних процесів необхідне здійснення розвинутих інституцій громадянського суспільства, на рівні яких функціонують і поширюються ті або інші форми взаєморозуміння і солідарності, і в їх межах- форми раціональності. Здійснення громадянського суспільства- це здійснення солідарності і взаємодоповнюваності спільноти у такий спосіб, щоб свобода членів цієї спільноти складалася у руслі спрямування життєвого світу до спільного блага.

Сильне громадянське суспільство заохочує три чинники, істотні для демократії: прозорість державно-владної сфери, активну участь громадян, неперервність щодо політичних реформ (А.Карась).

Ключові поняття: права людини, публічна сфера, громадське самоврядування, вибори, референдуми, форми громадської участі, громадська компетентність, громадська культура, толерантність, демократія.